

Paragraf 46

Ärendenummer KS2020/731

Motion - Inför språkkrav i svenska för anställning inom omsorgen

Kommunstyrelsens förslag

Kommunfullmäktige beslutar att motionen ska beredas ytterligare.

Sammanfattning

Kristjan Valdimarsson (SD) lämnade den 27 oktober 2020 in en motion till kommunfullmäktige om att införa språkkrav i svenska för anställning inom omsorgen.

Enligt kommunallagen (2017:725) 5 kap 35 § ska en motion beredas på sådant sätt att fullmäktige kan fatta beslut inom ett år från det att motionen väcktes. Om beredningen inte kan avslutas inom denna tid, ska detta och vad som framkommit vid beredningen anmälas till fullmäktige inom samma tid. Fullmäktige får då avskryva motionen från vidare handläggning.

Tidsfristen för att bereda motionen så att ett beslut kan fattas inom ett år har passerat, med anledning av det återrapporteras vad som hittills framkommit i beredningen.

Ärendets beredning

Motionen har skickats på nämndsremiss till vård- och omsorgsnämnden den 1 februari 2021. Nämnden ombads inkomma med svar gällande motionen i sin helhet.

Svaret från vård- och omsorgsnämnden inkom den 21 april 2021, § 41. De bedömer att de följer de rekommendationer och riktlinjer, vad gäller det svenska språket, när det anställer personer med svenska som andraspråk. Det finns i dagsläget inga vedertagna språktest.

Kommunledningsförvaltningen bedömer att motionen inte är färdigberedd och att det finns behov av att inhämta remissvar från utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden. Med anledning av personalomsättningar på kommunledningsförvaltningen har beredningen av motionen dragit ut på tiden.

Beslutsunderlag

Protokollsutdrag, kommunstyrelsens arbetsutskott, 2022-02-08, § 33

Tjänsteskrivelse, kommunledningsförvaltningen, 2022-01-20

Motion, inför språkrav i svenska för anställning inom omsorgen,
Sverigedemokraterna, 2020-10-09

Protokollsutdrag, kommunfullmäktige, 2020-11-16, § 153

Nämndsremiss till vård- och omsorgsnämnd, 2021-02-01

Protokollsutdrag, remissvar, vård- och omsorgsnämnden, 2021-04-21

Paragraf 35

Ärendenummer KS2020/731

Motion - Inför språkrav i svenska för anställning inom omsorgen

Kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag

Kommunfullmäktige beslutar att motionen ska beredas ytterligare.

Sammanfattning

Kristjan Valdimarsson (SD) lämnade den 27 oktober 2020 in en motion till kommunfullmäktige om att införa språkrav i svenska för anställning inom omsorgen.

Enligt kommunallagen (2017:725) 5 kap 35 § ska en motion beredas på sådant sätt att fullmäktige kan fatta beslut inom ett år från det att motionen väcktes. Om beredningen inte kan avslutas inom denna tid, ska detta och vad som framkommit vid beredningen anmälas till fullmäktige inom samma tid. Fullmäktige får då avskryva motionen från vidare handläggning.

Tidsfristen för att bereda motionen så att ett beslut kan fattas inom ett år har passerat, med anledning av det återrapporteras vad som hittills framkommit i beredningen.

Ärendets beredning

Motionen har skickats på nämndsremiss till vård- och omsorgsnämnden den 1 februari 2021. Nämnden ombads inkomma med svar gällande motionen i sin helhet.

Svaret från vård- och omsorgsnämnden inkom den 21 april 2021, § 41. De bedömer att de följer de rekommendationer och riktlinjer, vad gäller det svenska språket, när det anställer personer med svenska som andraspråk. Det finns i dagsläget inga vedertagna språktest.

Kommunledningsförvaltningen bedömer att motionen inte är färdigberedd och att det finns behov av att inhämta remissvar från utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden. Med anledning av personalomsättningar på kommunledningsförvaltningen har beredningen av motionen dragit ut på tiden.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse, kommunledningsförvaltningen, 2022-01-20

Motion, inför språkrav i svenska för anställning inom omsorgen,
Sverigedemokraterna, 2020-10-09

Protokollsutdrag, kommunfullmäktige, 2020-11-16, § 153

Nämndsremiss till vård- och omsorgsnämnd, 2021-02-01

Protokollsutdrag, remissvar, vård- och omsorgsnämnden, 2021-04-21

MOTION TILL ENKÖPINGS KOMMUNFULLMÄKTIGE

Inför språkrav i svenska för anställning inom omsorgen

Det är positivt att personer med utländsk bakgrund väljer att arbeta inom äldreomsorgen, men då måste också språkkunskaperna i svenska räcka till.

Inom de närmsta åren kommer äldreomsorgen kräva ett gigantiskt behov av personal enligt Sveriges Kommuner och Regioner. Detta behov uppskattas till cirka 67 000 fler anställda inom äldreomsorgen. Tidningen Kommunalarbetaren har skildrat hur bristande språkkunskaper kan leda till allvarliga situationer för de äldre.

Språkraven varierar mycket mellan kommuner men i de flesta fall krävs SFI-D nivå. Vi anser att det är för lågt ställda krav, i likhet med vad Socialstyrelsen rekommenderar, att man ska ligga på en högre nivå, som motsvarar godkänd kurs i svenska som andraspråk på gymnasienivå. Det är ett steg över nuvarande kravet.

Allt för att de äldre ska känna trygghet och tillit inom vården. Vi Sverigedemokrater tycker våra äldre är värda detta efter ett långt arbetsliv.

Många privata aktörer ställer redan krav på språktest.

Kommunal har i en rapport publicerad i oktober 2019, visat hur problematiken med bristande språkkompetens just då såg ut. Rapporten visar exempelvis att hela 73 procent av de tillfrågade uppgav att språkförbistring bland annat leder till högre stress hos personalen, ökad oro bland brukarna och att vissa uppgifter inte blir genomförda på ett adekvat sätt. Kommunal menar nu också att tillräckliga kunskaper i svenska språket är viktigt när det exempelvis handlar om att förklara hur skyddsutrustning används. Trots denna alarmerande rapport och IVO:s egna observationer ingår inte hur stora och vilka konsekvenser språkförbistringarna inom äldreomsorgen fått under covid-19-pandemin i tillsynsuppdraget.

Språkförbistring hos personalen har länge varit ett problem inom svensk äldreomsorg.

Att omsorgspersonalen kan förstå och göra sig förstådd är en grundläggande förutsättning för att alla som behöver vård och omsorg ska kunna vara trygga i sin

vardag. Detta gäller inte minst en gammal människa som kanske också drabbats av demenssjukdom eller nedsatt hörsel. Nu står vi inför en situation som gör gällande att problemet med bristande språkkunskaper hos de anställda kan ha lett till den stora smittspridningen inom äldreården som lett till att tusentals äldre mist livet.

En annan minst lika viktig aspekt är hanteringen av läkemedel till de boende. Språkförbistringens effekter kan bli förödande om fel medicin och eller fel dos delas ut till patienten och för den som begått misstaget.

I dag har Socialstyrelsen endast en rekommendation om att äldreomsorgens medarbetare ska ha "förmåga att förstå, tala, läsa och skriva svenska", det finns alltså inga formella språkkrav för att få arbeta inom äldreomsorgen i Sverige. Det är nödvändigt att denna rekommendation ändras till ett krav på att äldreomsorgens medarbetare enligt ett fastställt nationellt minimikrav ska behärska det svenska språket.

Mot bakgrund av ovanstående yrkar Sverigedemokraterna i Enköping

- att kommunen utreder de resursmässiga förutsättningarna för utbildning av nyanlända och andra som söker anställning inom vård och omsorg med bristande språkkunskaper motsvarande socialstyrelsens rekommendation.
- att berörda förvaltningar tar fram ett språktest, som kan styrka en tillräckligt hög nivå i det svenska språket.
- att inte anställa någon som inte följer Socialstyrelsens rekommendationer om minimikrav i det svenska språket.

Kristjan Valdimarsson

Sverigedemokraterna i Enköping

Enköping den 19 oktober 2020

Paragraf 153

Ärendenummer KS2020/731

Motion - Inför språkrav i svenska för anställning inom omsorgen

Beslut

Motionen skickas till kommunstyrelsen för beredning.

Beskrivning av ärendet

Kristjan Valdimarsson (SD) har den 27 oktober 2020 inkommit med en motion där följande yrkanden lämnas:

- att kommunen utreder de resursmässiga förutsättningar för utbildning av nyanlända och andra som söker anställning inom vård och omsorg med bristande språkkunskaper motsvarande socialstyrelsens rekommendation.
- att berörda förvaltningar tar fram ett språktest som kan styrka en tillräckligt hög nivå i det svenska språket
- att inte anställa någon som inte följer Socialstyrelsens rekommendationer.

Kopia till:
Kommunstyrelsen, för åtgärd

Kommunledningsförvaltningen
Pernilla Madesäter
0171-62 54 89
pernilla.madesater@enkoping.se

Nämndremiss- Inför språkrav i svenska för anställning inom omsorgen

En motion har inkommit gällande språkrav i svenska för anställning inom omsorgen.

Remissen vänder sig till vård- och omsorgsnämnden:

- att kommunen utreder de resursmässiga förutsättningarna för utbildning av nyanlända och andra som söker anställning inom vård och omsorg med bristande språkkunskaper motsvarande socialstyrelsens rekommendation.
- att berörda förvaltningar tar fram ett språktest, som kan styrka en tillräckligt hög nivå i det svenska språket.
- att inte anställa någon som inte följer Socialstyrelsens rekommendationer om minimikrav i det svenska språket.

Svar önskas till kommunledningsförvaltningen senast 30 april

Med vänlig hälsning

Pernilla Madesäter
Social hållbarhetsstrateg
Enköpings kommun

Paragraf 41

Ärendenummer VON2021/38

Nämndremiss av motion- Inför språkrav i svenska för anställning inom omsorgen

Beslut

Vård- och omsorgsnämnden antar förvaltningens förslag till svar på remiss som sitt eget och överlämnar det till kommunledningskontoret.

Beskrivning av ärendet

Vård- och omsorgsnämnden har via kommunledningsförvaltningen fått en remiss på en motion gällande språkrav i svenska för anställning inom omsorgen.

I motionen står:

- att kommunen utreder de resursmässiga förutsättningarna för utbildning av nyanlända och andra som söker anställning inom vård och omsorg med bristande språkkunskaper motsvarande socialstyrelsens rekommendation.
- att berörda förvaltningar tar fram ett språktest, som kan styrka en tillräckligt hög nivå i det svenska språket.
- att inte anställa någon som inte följer Socialstyrelsens rekommendationer om minimikrav i det svenska språket.

Svar önskas till kommunledningsförvaltningen senast 30 april 2021.

Vård- och omsorgsförvaltningens bedömning

Vård- och omsorgsförvaltningen har den 31 mars 2021 inkommit med en skrivelse i ärendet. Av skrivelsen framgår att vård- och omsorgsförvaltningens kärnuppdrag är att ge vård och omsorg. En viktig förutsättning för att ge vård- och omsorgsinsatser av rätt kvalitet utifrån individens behov är att medarbetare inom förvaltningen har goda kunskaper i svenska språket när det gäller tal, skrift och läsförståelse. Ansvar för utbildning inom området kan dock inte ligga inom vård- och omsorgsnämndens ansvar då varken kompetens eller resurser för detta finns. Uppdraget bör vara en naturlig del inom ramen för utbildnings- och arbetsmarknadsnämndens (UAN) ansvarsområde där uppdrag och uppföljningsansvar för olika utbildningsanordnare på olika nivåer finns. Inom ramen för UAN:s ansvar finns också Jobbcentrums uppdrag där ett samarbete med arbetsförmedlingen är upprättat. Även här fångas potentiella medarbetare för vård- och omsorgsområdet och en kvalitetssäkring gällande språkkompetens bör finnas också i detta spår.

En nationell vägledning till utbildningsförvaltningar och övriga berörda vad gäller krav på språknivå finns i SOFS 2011:12. För att få en bra bild av den sökandes språkkunskaper behöver ett språktest innehålla flera olika delar som tal, skrift och läsförståelse. Att leda en person i genomförandet av testet och sedan tolka resultatet krävs särskilda kunskaper. Därför behöver sådana test genomföras i samband med den språkutbildning som beskrivits i stycket ovan eller i kontakterna med Jobbcentrum och arbetsförmedlingen.

För att den sökande ska uppfylla kraven på kunskapsnivån motsvarande Socialstyrelsens rekommendation krävs någon form av intyg på att denne har gjort ett språktest enligt ovan. När sådant test blir allmänt vedertaget kommer förvaltningen att följa de rekommendationer/riktlinjer Socialstyrelsen tar fram. Om rekommendationerna/riktlinjerna är att intyg ska begäras innan anställning kommer det att bli en del i rekryteringsprocessen inom vård- och omsorgsförvaltningen.

Vård- och omsorgsförvaltningens förslag till vård- och omsorgsnämnden

Vård- och omsorgsnämnden antar förvaltningens förslag till svar på remiss som sitt eget och överlämnar det till kommunledningskontoret.

Arbetsutskottets beredning

Vård- och omsorgsnämndens arbetsutskott har berett ärendet den 13 april 2021 och överlämnat ärendet utan eget ställningstagande.

Kopia till:
Kommunledningsförvaltningen